

Twee documenten: hoe nu verder?

Door Vinko Prizmic

De nota 'In goede banen' en het congresdocument 'Migratie' diagnostiseren beide op klinische wijze de stand van zaken, maar durven geen geneeswijze te bepalen. De aangeboden oplossingsrichtingen en oplossingen gaan niet verder dan de middelen, die al eerder werden toegepast. Een aspirine kan de pijn verzachten, maar de oorzaken blijven.

'In goede banen' is een goede nota, beschouwend, analytisch, constaterend, inventariserend, koel, wetenschappelijk en toch leesbaar... Als lezer hoef je het niet met alles wat er in staat eens te zijn. Je

kunt voorstander van een andere aanpak zijn. Je kunt zelfs een paar dingetjes missen. Het blijft een goede nota. Wat kan je van een nota nog meer verwachten?

Maar wat vervolgens? Nota's worden niet geschreven voor kennisname. De bedoeling is dat in een nota de verzamelde kennis in een concrete politieke visie, gevolgd door actie, vertaald wordt. Hiervoor was nu het congresdocument 'Migratie' bedoeld. Het zou niet eerlijk zijn om te beweren dat hierin de politieke visie helemaal ontbreekt. Ik meen echter dat deze visie ook 20 jaar geleden geschreven had kunnen worden. Dit, terwijl de ontwikkelingen vooral in de laatste 3 á 4 jaar in een enorme stroomversnelling zijn gekomen.

De nota en het congresdocument constateren: migraties zijn van alle tijden. Dat klopt als een bus. Een beetje kenner van de geschiedenis weet dat zonder migratie dit stukje Europa nog steeds het Batavierenland van weleer zou zijn geweest. Maar wat heeft een wat donkerder getinte Nederlander aan deze wetenschap als die op straat wordt aangevallen of als zijn huis in brand is gestoken. Het congresdocument blijft hier te algemeen, de bijzondere omstandigheden waaronder migratie plaatsvindt, blijven onderbelicht.

Ik hoop uiteraard dat ik overdrijf en dat de recente ontwikkelingen in Duitsland ons bespaard zullen blijven. Ondanks mentaliteitsverschillen tussen Duitsers en Nederlanders dient een maatschappelijke sfeer te worden gecreëerd die de Duitse toestanden uitdrukkelijk probeert te voorkomen. Ik realiseer me dat dit makkelijker is gezegd dan gedaan en ik beweer ook niet te weten hoe we dit moeten aanpakken. Het enige dat ik weet is dat niets doen de slechtste keus is.

De Berlijnse Muur is gevallen in 1989. Op dat moment zijn wij

*Analyse en congresdocument,
twee stukken over migratie,
waartussen het verband niet
altijd even zichtbaar is.
Wat zich wreekt bij het
tweede, waarin te weinig
aan oplossingen voor het
vraagstuk wordt voorgesteld,
zo vindt de auteur.*

ons maar van één aspect van deze val bewust geweest: het prettige. Echter, de aspecten zijn talloos; de meeste onprettig. Minder prettige aspecten zijn de verhoogde migratiegraad, maar vooral de verlaagde tolerantie. En wij gedragen ons alsof de Muur er nog steeds staat. Maar die is echt gevallen! De enige muren die nog staan, zijn de door onszelf opgelegde taboes die muurvast in onze hoofden zitten.

De peilingen van de publieke opinie sturen ons steevast signalen die we of niet begrijpen, of stelselmatig negeren. De laatste peilingen laten zien dat 48% van de Nederlanders vindt dat er te veel bu-

itenlanders zijn. Ik kan me moeilijk voorstellen dat elke tweede Nederlander een racist is. Als het zo is dan hebben wij als D66, tezamen met CDA, PvdA, VVD, Groen Links et cetera hier niets meer te zoeken. Ik ben er dan ook van overtuigd dat hier iets anders aan de hand is.

Laten we een kleine verkenning plegen en nog eens aan de hand van twee tegenovergestelde stellingen proberen te redeneren:

1. Nederland is vol - er is geen vrije ruimte over om nieuwe migranten op te nemen. (Ruimte is schaars, de economie vertoont dalende lijn, er is te weinig werkgelegenheid, de woonsituatie van velen is onbevredigend, scholing is te duur geworden, het psychologisch absorbtievermogen van de autochtonen is verbruikt, het aanpassingsvermogen van migranten is slecht, et cetera.)

2. In Nederland is nog genoeg ruimte om de grote aantallen nieuwe immigranten toe te laten. (Voldoende ruimte, immigranten zijn noodzakelijk voor de Nederlandse economie, er moet nieuw bloed op de arbeidsmarkt komen, doordat landbouwinkrimping vereist is, komt er genoeg ruimte vrij voor woningbouw, onderwijs dient generationaliseerd te worden, met iets betere verdeling van migranten over het hele land wordt het psychologische absorbtievermogen van de autochtonen vergroot, een betere opvang van nieuwkomers lost de aanpassingsproblemen van immigranten op.)

Indien één van deze twee stellingen juist is, dan kunnen we constateren dat we als politieke partij falen. We durven aan immigranten geen halt toe te roepen en tegen autochtonen durven we niet te zeggen dat ze (onnodig) zeuren. Gelukkig hoeven we dat ook niet te doen, omdat de waarheid ergens in het midden ligt. Maar dit 'midden' verwijst naar iets anders, namelijk naar zowel het overheidsbeleid, als naar het functioneren en het gehalte van onze democratie. Zelfs het spreekwoordelijke midden behoeft stu-

Vinko Prizmic heeft Publistiek en Cultuur gestudeerd aan de Hoge School Amsterdam en is werkzaam als bedrijfsadviseur minderheden bij de Arbeidsvoorziening te Amsterdam.

ring - al was het alleen maar om te voorkomen dat we naar een van de twee extremen uitglijden. Immers, hoe staat het met de feitelijke praktijk van selectie en toelating, hoe functioneren feitelijk de procedures van opvang en begeleiding, hoe is het gesteld met het beleid van huisvesting en hoe gaat het nu feitelijk toe op de arbeidsmarkt?

Ik heb uiteraard ook geen kant en klare oplossingen op zak. Ik ben echter bereid om mijn versteende 'vóór de val van de Muurmening' aan te passen. En omdat ik gekozen heb om lid van een democratische partij te zijn, draag ik mijn discussiepunten in de vragende vorm aan:

- De immigratie is volgens de thans geldende internationale normen niet te stoppen en het is ook niet wenselijk om dat te proberen. Een quotering is vanwege diezelfde normen niet vast te stellen. Kunnen we toch niet in richtlijnen gaan denken? (Het recht op gezinshereniging en -vorming moet onaantastbaar blijven. Aan de andere kant moet kunnen worden voorkomen dat dit recht voor vrouwenhandel letterlijk en figuurlijk misbruikt wordt.)

- De publieke opinie is de immigratie niet goed gezind. De oorzaken hiervan dienen gezocht te worden in de onbevredigende maatschappelijk-materiële situatie van een deel van de burgers, in de bureaucratische vervorming van de democratie, in de be-

wuste en onbewuste stemmingmakerij en dus vooral in het onvermogen van de overheid om voor een meer harmonieus verloop van de zaken te zorgen. Hierbij valt te denken aan een intensievere zorg voor de werkgelegenheid, betere woonruimteverdeling, voorkoming van ghettovorming, betere opvang van nieuwkomers, et cetera. Kunnen we in dit kader niet de boer op?

- Kunnen we de autochtone burger niet duidelijk uitleggen dat immigrant Nederland niet alleen heeft geholpen op te bouwen (oude koek!), maar dat hij nu ook de respectievelijke bijdrage hieraan levert? Dat het (gedwongen) vertrek van de immigrant - en de uitkeringstrekker en de middenklasser en de rijke, veel meer schade aan dit land zou berokkenen?

- Valt, om de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen, de politieke druk niet op te voeren?

- Kunnen we niet een keer afstand van onze 'principes' nemen en de ghettovorming en verpaupering van hele stadsdelen met regelgeving tegenhouden?

- Zijn de werkgevers en de werknemers met stimulerende maatregelen niet te bewegen voor nieuwe werkgelegenheid te zorgen?
- Kunnen we de overheid niet verplichten te zorgen dat de nieuwkomers alle integratiekansen krijgen?

- Vallen de nieuwkomers en de hinderlijk ongeïnteresseerden niet te stimuleren om te integreren. (Om misverstanden te voorkomen: te integreren in een multiculturele en multiraciale maatschappij!)

• De immigranten van de eerste generatie, die in jaren zestig en het eerste deel van de jaren zeventig naar Nederland kwamen, kwamen met het idee dat ze een paar jaar zouden blijven. De droom is niet in vervulling gegaan. Velen zijn inmiddels oud en versleten, werkloos en ongelukkig. Tevens hinderen ze vaak de tweede generatie om zich te integreren. Zouden we dan eerlijke remigratiemogelijkheden niet kunnen onderzoeken en proberen te bevorderen - uiteraard uitsluitend op vrijwillige basis en met alle verworven en te verwerven rechten?

Ik hoop dat ik duidelijk ben geweest. Ik heb niet zozeer kritiek op wat in het congresdocument staat: het probleem zit hem in de dingen die er niet in staan. Aangezien het congresdocument (voorlopig) nog een discussiestuk is, hoop ik hiermee een bijdrage aan deze discussie te hebben geleverd. ♦

Náást Idee kunt u zich ook abonneren op de brochurereeksen Ideeën en SBW-Cahier

Naast Idee verschijnen de brochurereeksen Ideeën en SWB-Cahier. In de Ideeën-reeks wordt vanuit verschillende invalshoeken, door verschillende auteurs, ingegaan op één politiek-cultureel thema. In een 'omgeving' zoals u die van Idee gewend bent, met tot de verbeelding sprekende fotografie.

De SWB-Cahiers zijn eenvoudiger uitgegeven werkschriften, bedoeld voor een brede verspreiding in (en buiten) de partij.

Op veler verzoek is inmiddels de mogelijkheid geopend om zich te abonneren op Ideeën en SWB-Cahier, waar voorheen beide uitgaven slechts 'los' aangeschaft konden worden. Het abonnement levert een prijskorting per uitgave van 10% op; in beide reeksen verschijnen maximaal 3 nummers per jaar. Een vaste abonnementsprijs is, omdat tevoren niet vaststaat hoeveel nummers precies verschijnen, niet mogelijk. Wel een vaste prijs per nummer: f17,50 voor een nummer van Ideeën, f9,- voor een SWB-Cahier (prijzen exclusief verzendkosten). Als abonnee krijgt u ieder nummer automatisch thuisgezonden - vergezeld van een acceptgirokaart. Voor opzegging geldt dezelfde voorwaarde als bij Idee (zie colofon pagina 2).

• *Belangstelling ? Stuur (een kopie van) onderstaande bon in gefrankeerde envelop aan: Wetenschappelijk Bureau D66, Noordwal 10, 2513 EA Den Haag. Of bel: 070-3858303.*

IK wil een abonnement op Ideeën en SWB-Cahier

NAAM:

ADRES:

CODE/PLAATS:

HANDETEKENING:

verschenen: SWB-Cahier over migratie IN GOEDE BANEN

Een analyse van het verschijnsel migratie. In dit cahier komen de vragen aan de orde, die in de maatschappelijke discussie niet meer of te weinig worden gesteld. 40 pagina's A4.

Prijs f10,- (+ f2,70 verzendkosten).

U kunt nu een of meerdere cahiers bestellen: 070-3858303.